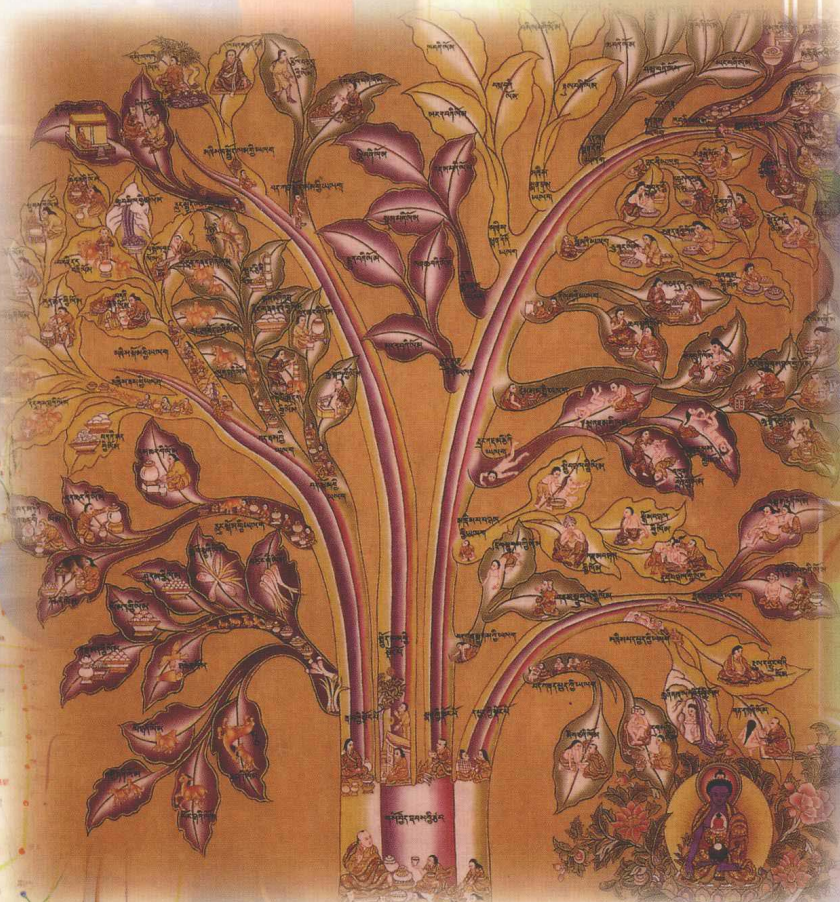

དུས་རབས་ 21 ལའི་ བོད་ ལྷགས་ གས་ རིག་
དངོས་ཆན་སློབ་གསའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ།

༡༡། ། གནམ་རིམས་གསོ་བ། །

གཙ་ཁྱིམ་ལ། རྩལ་བྱིམས།

ཨི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།

དུས་རབས་ 21 ལའི་ བོད་ བླ་གས་ གས་ རིག་
དངོས་ཆན་སློབ་གསའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ།
21世纪藏医本科教育规划教材

༄༅། ། གཏན་རིམས་གས་བ། །

གཙ་ཁྱིག་པ། ཚུལ་ཁྱིམས།

གཙ་ཁྱིག་གཞོན་པ། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ། ཆོ་རིང་།
ཁོངས་མི། རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ། སྒྲུ་མ་འཆོ་རྒྱུང་བ།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏医疫病学/次智木等编. —北京:民族出版社,
2004.7

二十一世纪藏医本科教育规划教材

ISBN 7-105-06451-X

I. 藏… II. 次… III. 藏医—瘟疫—防治—医学
院校—教材—藏语 IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2004)第 072947 号

藏医疫病学 (ZANG YI YI BING XUE)

编著者	藏医疫病学编写小组
校订者	拉卜楞寺医学院
出版发行	民族出版社
地址	北京市和平里北街 14 号
邮编	100013
排版	民族出版社藏文编辑室
印刷	北京艺辉印刷有限公司
经销	各地新华书店
开本	787mm × 1092mm 1/16
印张	www.e56.com.cn
印数	11.875
版次	0001—4000 册
定次	2004 年 7 月第 1 版
	2004 年 7 月北京第 1 次印刷
	16.50 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文室电话:010-64234411-6509)

ཚཱ་མྱིག་འགན་འཁུར་བ།
责 任 编 辑：
དེབ་གཞིའི་བཛོ་བཀོད་པ།
装 帧 设 计：
པར་ཁྱས་འགན་འཁུར་བ།
责 任 校 对：

ཤེའུ་ཚང་ཉ་མགིན་དོ་ཇེ།
西 仓 · 丹 真 多 杰
ལེའུ་རུ་ཐྱིང་།
刘 家 峰
བདེ་སྦྱིད་མེ་ཉོག་
李 莉

བཟུན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས།
旦 增 平 措

༡༡ | | ག་ཉན་རིམས་གསེབ། |

ཚཱ་མྱིག་མཁན།
ཁྱུད་གཞིམཁན།
དེབ་སྐྱུན་མཁན།
འབྲེམས་སྒྲིལ་མཁན།
གནས་ཡུལ།
སྐད་ཡིག་ཡིང་གྲངས།
ཁ་པར་ཡིང་གྲངས།
བརྒྱུད་འཛུར་མཁན།
པར་སྐྱུག་མཁན།
པར་འདྲེབས་མཁན།
དེབ་ཆུ།
པར་ཕྱོག་
པར་གཞིའི་སྐྱིག་ཐོངས།
པར་ཐོངས།
པར་གྲངས།
རྒྱུ་མོང་།

ག་ཉན་རིམས་གསེབ་འཛིན་སྐྱོབ་དེབ་ཚཱ་མྱིག་ཚུང་།
སྤྱི་ཐང་དཔྱོན་པའི་སྐྱུན་པ་གྲུ་ཚང་།
མི་རིགས་དེབ་སྐྱུན་ཁང་།
མི་རིགས་དེབ་སྐྱུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་འབྲེམས་སྒྲིལ་ཁང་།
པེ་ཅིན་ཉི་མོ་མིང་ལྷུང་ལམ་ཨང་14པ།
100013
010-64234411-6509
ཟུལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་ཏུ་པེ་ཆོང་ཁང་།
མི་རིགས་དེབ་སྐྱུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚཱ་མྱིག་ཁང་།
པེ་ཅིན་དབྱི་རུ་པར་འདྲེབས་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སི།
787mm × 1092mm 1 / 16
11.875
2004ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཞིགས།
2004ལོའི་ཟླ་7པར་པེ་ཅིན་རུ་པར་ཐོངས་དང་པོ་བརྒྱབ།
0001-4000
སྔར་16.50

འགྲོ་བརྒྱུད།

༣༡། ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་
ནི་བོད་ལུགས་སློབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་(ལོ་ལྷའི་ལམ་ལུགས་) བཀོལ་རྒྱ་ལུ་བ་ཡིན་ལ།
བོད་ལུགས་སློབ་གཉེར་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་ཀྱང་ཆོད་ཉམ་བཀོལ་ཆོག་ ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་ནི་
རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་། ཆོད་ལྷན། ཆཆང་བཅས་ཡིན་པའི་བོད་ལུགས་སློབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་
དངོས་གཞི་ཚན་པའི་སློབ་དེབ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གསེར་གྲོག་པ་ནི་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱུལ་རྒྱུ་གསེར་གྲོག་དེག་གི་ཐུབ་ཆ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
དེ་ཡང་ཀྱང་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་ལུ་ལྷ་ལྷ་སྤྱུལ་རྒྱུ་དེག་གནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་དང་། ཀྱང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྷན་པའི་སྤྱི་
ཆོག་སེང་ལུགས་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེན་བྱ་གཞག་འཇུགས་སྤྱན་བྱེད་པ། བོད་ཀྱི་གསེར་གྲོག་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསེར་
བཅོས་སྒྱུར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེར་གྲོག་དོ་དམ་
ཅུས་ཀྱིས་ཅ་འཇུགས་འོག་བོད་ལྗངས་དང་། མཆོ་སྤྱན། ཀན་སྤྱུལ། སེཁྱོན། དུན་ནན་བཅས་ཞིང་ལྗངས་ལྷས་
མཉམ་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་ཙམ་གྱིས་
པར་སྤྱོད་བྱས་པ་ཞེ། ༡༠༠༡ལོའི་ཟླ་ ༥པར། མཆོ་སྤྱན་ཞིང་ཆེན་འཕྲོད་བཞེན་ཐིང་དང་མཆོ་སྤྱན་བོད་
ལུགས་གསེར་གྲོག་གྲུ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེ་ཡིང་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་གསེར་གྲོག་གྲུའི་བོད་ལུགས་གསེར་
དེག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཙམ་གྱིས་མཉམ་སྦྲུལ་གྲོས་ཆོག་སེང་བཅུས་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེར་
དེག་དོ་དམ་ཅུས་ཆེན་ཙམ་སེང་དབྱི་ཁྱད་ཆོག་སེང་ཞུགས་གནང་ནས་གཉམ་བཤད་གནང་། ཆོག་སེང་འདུའི་
ཐིང་མཆོ་སྤྱན་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོག་གྲུ་ཆེན་མོས་བཞུགས་པའི་སློབ་དེབ་ཙམ་གྱིས་ཐིང་འཛིན་ཞེས་པ་དང་
སློབ་དེབ་ཙམ་གྱིས་ཐིང་འཛིན་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། ཆོག་སེང་འདུའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་
གསེར་གྲོག་དོ་དམ་ཅུས་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་བོད་ལུགས་གསེར་དེག་ཆེད་ལས་སློབ་དེབ་ཙམ་ཞུས་ལྷ་ཡོན་
ལྷན་ཆོག་སེང་བཅུས་(གཤམ་དུ་ཙམ་ཞུས་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཆོག་སེང་ཞེས་འབོད་) ཤིང་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདིའི་ཙམ་
གྱིས་བར་མཇུག་སྤྱོད་གནང་། མཆོ་སྤྱན་ཞིང་ཆེན་འཕྲོད་བཞེན་ཐིང་དུ་ཙམ་ཞུས་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཆོག་སེང་གི་
ཁོངས་གཏོགས་གཞུང་ལས་ཁབ་བཅུགས་ཏེ་སློབ་དེབ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འགན་བཞེས། ༡༠༠༡ལོའི་ཟླ་

༡༥༣། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཚན་ཙམ་སེས་འགོ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིན་ཏུ་ཏུ་མཐོ་
 རིམ་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་མཐུན་སྦྱོར་ཚོགས་འདུ་བསྐྱས་ཤིང་ཙམ་སྤྲིན་
 གི་གནས་ཚུལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་། སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་བུ་བའི་ཁྱོད་ལྷན་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྐྱར་
 དང་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མ་ཟད། རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པ་བཅུགས་ཤིང་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་ལ་
 དངོས་སུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཅེས་
 པའི་མཚན་གསལ། ཁྱིན་ཏུ་ཚོགས་འདུའི་དགོངས་དོན་ལྟར། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༩པར། ཙམ་ལྷུ་ལྷུ་ཡོན་
 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ལན་གྱི་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་། ཚོགས་འདུའི་ཉིང་
 གོས་བསྐྱར་ཡང་ཡང་བྱས་པ་བརྒྱད་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་བསྐྱམས་པས་དེབ་ཉེར་དུག་ཏུ་ཕྱིས་ནས་སོ་སོའི་མིང་
 གཏན་ལ་པམ། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༡༠པར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་ཉེར་དུག་
 གི་གཙོ་སྤྲིན་པ་དང་། གཙོ་སྤྲིན་གཞོན་པ། ཙམ་སྤྲིན་མི་སྣ་བཅས་དངོས་སུ་བྱུང་བསྒྲགས་བྱས་ནས་སློབ་དེབ་
 ཙམ་སྤྲིན་གི་འགན་ཁུར་དང་ཞིབ་པའི་ལས་བཀོས་གནང་།

ལོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་། ཞིང་ཁྲོངས་
 ལཱའི་འགོད་བཞེན་ཐིང་གི་མཉམ་འབྲེལ། སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་མི་སྣ་ཡོངས་ཀྱི་ཏུར་བཙོན་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་
 དེབ་ཙམ་སྤྲིན་གི་བུ་བ་བདེ་སྒྲག་ངར་གྱུ་བ། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༣པར། ཙམ་ལྷུ་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཟི་ཡིང་
 དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་
 རྒྱས་གཏན་ཚོགས་འདུ་བསྐྱས་ནས། གཅིག་ལྷན་དང་ཆོད་ལྷན་ཡོན་པའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་
 ལུགས་གསེ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་རྒྱས་གཏན་ཆོད་གཞི་ཞེས་པ་དང་རྒྱས་གཏན་
 ཕྱེད་ཐབས་ཞེས་པ་གཉིས་ཐོག་མར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་བུ་བའི་གཞི་འཛིན་
 ཀྱི་ཡིག་ཆར་བཟུང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་དེབ་སོ་སོའི་གཙོ་རྒྱས་པ་གཏན་འཁེལ་དང་། འཕེལ་འགྱིབ་ནད་
 ཅེས་པ་སོགས་སློབ་དེབ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐུར་ལྷན་གཏན་འབེབས་བྱས་ཐོག་ ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༥པར། ཙམ་
 ལྷུ་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་ཚོགས་འདུ་ཐིངས་གཉིས་པ་བསྐྱས་ནས་མཚོན་མ་གསོ་
 བཞེས་པ་སོགས་སློབ་དེབ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐུར་རྒྱས་གཏན་གནང་བ་མ་ཟད། རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པས་
 བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་བྱང་འཕེལ་གྱི་ལོ་ཚོགས་ཐད་ལ་ཆེད་གཉེར་ཞིབ་འཇུག་དང་བཀོ་སྐོང་བྱས་པ་བརྒྱད་བོད་ཀྱི་
 གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་ཐད་ལ་དགོངས་འཆར་གཅིག་ལྷན་བྱང་།

ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདིའི་རིག་ཚན་དབྱེ་སྐབས་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་དང་སྐབས་དང་མདོ་
 སོགས་ཀྱི་བྱང་ཚོས་རྒྱན་འཛིན་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་རང་བཞིན་དང་ཆ་ཆོད་རང་བཞིན་གཞིར་

བཞག་མེད་དེར་རབས་མཐོ་རིམ་གསེར་གསེར་སྒྲོབ་གསེར་གྲང་བྱ་དང་སྒྲོབ་བྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་བྱང་འབྲེལ་གང་ལེགས་བགྱིས་ཐོག་ བོད་རྒྱུད་ས་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མོ་དང་མཆོ་སྒྲོན་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མོ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་རང་བཞིགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཆ་སྒྲོབ་བྲིད་ཅ་འཛིན་ཞེས་པ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་དངོས་ཆ་སྒྲོབ་གསེར་འཆར་འགོད་སྒྲོབ་དེབ་ཆོད་པ་ཉེར་དུག་དུག་ཉེན་འཁེལ་བྱས་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་ལྟར་ས་ཐང་བོད་ལུགས་སྒྲན་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཆ་(ལོ་ལྷའི་ལམ་ལུགས་) རྒྱུད་སྤྱོད་གི་དམིགས་ལུལ་དང་མཐུན་པར་ཁ་སྒྲིག་སྒྲན་དེ་ལྷའི་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲོབ་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོབ་དེབ་ཚུལ་སྒྲིག་གི་ཉམས་སྤྱོད་བསྐྱེལ་བྱས་དང་། བོད་ལུགས་སྒྲན་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོབ་བྲིད་ནང་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་ལྟར། གཅིག་གྱུར་གྱི་ཚུལ་སྒྲིག་ཅ་འཛིན་དང་། རྒྱག་ལྟར་སྒྲན་པ་ནམ་པལ། ས་བཅད་འགོད་ཚུལ་སྒྲིག་ས་བཅོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྐྱེལ་འབྲེལ་སྒྲོབ་དེབ་འདིར་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་གི་གཞི་ཅ་གསུམ་གྱི་ནང་དོན་ཆ་ཆང་ཞིང་སྒྲོབ་བྲིད་ཀྱི་ལོ་ལ་འཆོམ་རང་བཞིན་དང་ཆོད་རིག་རང་བཞིན་མངོན་གསལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། དངོས་ཆ་སྒྲོབ་མགས་སྒྱུར་བྱེད་པའི་དོན་དངོས་དང་ཡང་མཐུན་པ་བཅས་མདོར་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་རིག་གཞུང་འཁེལ་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཆུ་ཆད་དང་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་མཆོན་ཡོད།

འདི་ལྟའི་སྐྱེལ་འབྲེལ་སྒྲོབ་དེབ་ཅིག་ཚུལ་སྒྲིག་པར་སྒྲན་བྱེད་པ་ནི་གསར་གཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟར་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། ར་ཆོར་ཚུལ་སྒྲིག་གི་དུས་ལུན་བྱུང་ཞིང་ལས་བྲེལ་ཆེ་བ། ཚུལ་སྒྲིག་མི་ལྷའི་ཤེས་བྱའི་ཆུ་ཆད་ཀྱང་དམར་སྒྲབས་ནོར་འཆུག་ནོར་ས་འགལ་གྱི་ཆག་ཡོལ་ཐབས་བྲལ་བས་ན་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲོབ་བྲིད་གནང་མཐུན་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྒྲོབ་དེབ་འདི་ལྟར་ལས་ལྟག་པའི་རང་གོང་སྤེལ་དང་། འབྲས་ཆང་དུ་བཏང་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པའི་ལོ་ག་གང་ས་རྒྱུད་ས་གསོ་བ་རིག་པའི་འཕེན་ལས་རྒྱབ་ས་པོ་ཆེ་ཉིད་ལུལ་གྱི་ཀྱན་དུ་དར་ཞིང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་གི་གསོ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཆེད་དགོངས་འཆར་རིན་པོ་ཆེ་ལྷག་སྒྲོལ་གནང་རོགས་ཀྱ།

མཆུག་མཐར་སྐྱེལ་འབྲེལ་སྒྲོབ་དེབ་འདི་བཞིན་ཚུལ་སྒྲིག་པར་སྒྲན་གྱི་ཐད་ལ་རོགས་རམ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཐུན་སྤྱོད་སྒྲོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་གནང་མཐུན་ཨ་རི་ཀྱན་པན་ཐེབས་ཅ་ཆོག་ས་པར་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་སྤྱགས་རྩེ་ཆེ་བྱ་རྒྱ་ཡིན།

རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་བྲིད་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་ཆེད་ལས་སྒྲོབ་དེབ་ཚུལ་སྒྲིག་ལྷན་ཚུགས་ཀྱིས།

300 ལོའི་རྒྱུད་པར།

前 言

这套教材主要供藏医学专业本科(五年制)使用,也可供藏药学专业本科试用。该套教材是我国第一套统编、规范、配套的藏医学专业本科教材。

藏医药学是我国传统医药学的重要组成部分。为大力弘扬中华民族优秀传统文化,建设具有中国特色的社会主义卫生事业,适应藏医药学高等教育改革与发展的需要,国家中医药管理局于2001年组织西藏、青海、甘肃、四川、云南等省(区)共同编写出版全国藏医本科教育规划教材。2001年5月,青海省卫生厅和青海藏医学院在西宁召开了“全国高等医药院校藏医学专业本科系列教材编写协作会”,国家中医药管理局科技司领导出席会议并讲了话。会议审议并通过了青海藏医学院编写的《教材编写总纲》和《教材编写大纲》。会后,国家中医药管理局成立了全国高等院校藏医学专业教材编审委员会(以下简称编委会),负责该系列教材编写的指导工作。编委会下设办公室挂靠在青海省卫生厅,负责日常工作。2002年4月,国家中医药管理局科技司在成都主持召开了“高等藏医学专业本科教材编写协调会”,通报了教材编写进展情况,协调和解决了教材编写工作中存在的某些问题,成立了学术专家组,并将本系列教材正式定名为“21世纪藏医本科教育规划教材”。根据成都会议精神,2002年9月,编委会在兰州召开学术专家组会议,经过反复讨论,确定了本系列教材由26门教材科目组成,以及每门教材的名称。2002年10月,国家中医药管理局正式下文确定公布了26门教材的主编、副主编和编写人员名单,明确了教材编写的任务与分工。

两年多来,在国家中医药管理局的领导和五省区卫生厅的配合下,经过广大编写人员的积极努力,教材编写工作进展顺利。2003年3月,编委会在西宁召开了“21世纪藏医本科教育规划教材”审定会议,会议研讨形成了统一、规范的《21世纪藏医本科教育规划教材审定标准》及《审定方法》,为教材的审定工作提供了必要依据。同时还确定了每门教材的主审人员,审定通过了《藏医病机学》等18门教材的初稿。2003年8月,编委会在拉萨召开了第二次教材审定会议,原则通过了《藏医外伤学》等8门教材的初稿。并组织学术专家组召开专题会议,经过充

分讨论和认真研究,对《藏医药学史》形成了一致的审定意见。

本套教材在学科划分及科目上,充分尊重藏医药传统的学科体系特色,保持藏医药学理论的系统性和完整性,同时紧密结合现代高等医药教育要求和教学规律,并依据西藏藏医学院与青海藏医学院联合编写的《全国藏医学专业本科教学大纲》,确定了“21 世纪藏医本科教育规划教材”由 26 门科目组成。在编写方法上,为符合藏医学专业本科(五年制)培养的目标,汲取有关藏医院校以往所编教材的经验,根据藏医学专业的教学内容和特点,制定了统一的编写大纲、体例、格式和章节,有利于藏医教学工作的顺利进行。

本套教材较好地解决了教学适应性和科学性的关系。注重培养学生解决问题的实际能力,较全面、系统、完整地继承了藏医药学的基础理论、基本知识和基本技能,并反映了我国藏医药学术发展的新水平和新成果。

本系列教材编写和出版是一项创新性的工作,由于时间紧,工作量大,加之编写人员的水平所限,不可避免地存在一些不足之处,热忱希望各地藏医药教学人员和广大读者在使用过程中,提出宝贵意见,以促使本系列教材日趋完善、更加符合新形势下藏医药事业发展的需要。

对本系列教材的编写和出版给予帮助和支持的单位和有关人士以及美国利众基金会表示衷心的感谢!

全国高等院校藏医学专业教材编审委员会

2004 年 6 月

ཚུམ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

༡༡། །གཉན་རིམས་གསོ་བ་ཞེས་པའི་སློབ་དེབ་འདི་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་
དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཡ་གུལ་ཞིག་རྟེ། བོད་ལུགས་སྒྲན་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱིས་བཀོལ་
རྒྱུ་ལུ་ལ་བ་ཡིན་ལ། བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་ནད་གཡོག་རིག་པའི་ཆེད་ལས་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ནམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བྱུར་བལྟ་བུས་ཆོག།

སློབ་དེབ་འདིའི་གཙོ་སྒྲིག་པ་ནི་ཀན་སུའུ་ཀྱང་དབྱི་གསོ་རིག་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་སློབ་
ཁྲིང་གི་དགེ་ཆེན་འབྲུམ་རམས་པ་རྩུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ཡིན་ལ། གཙོ་སྒྲིག་གཞོན་པ་དེ་གའི་སློབ་གྲུའི་དགེ་
ཆེན་འབྲུམ་རམས་གཞོན་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དང་ཆེ་རིང་གཉིས་ཡིན། དངོས་སུ་ཚུམ་སྒྲིག་བྱ་བའི་ལས་ལ་
ཞུགས་མཁན་ནི་མཁས་དབང་རྩུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཆེ་རིང་། རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ། སློལ་མ་འཆོ་བཅས་
ཡིན། དེ་ཡང་གཙོ་སྒྲིག་པའི་མཚུ་བ་བྲིད་འོག་ཏུ་ལེའུ་དང་པོ་ནས་ལེའུ་བརྒྱད་པའི་བར་ཆེ་རིང་གིས་ཚུམ་སྒྲིག་
བྱས་པ་དང་། ལེའུ་དགུ་པ་ནས་ལེའུ་བཅུ་ལྔའི་བར་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་
ནས་ལེའུ་ཉི་ཤུའི་བར་སློལ་མ་འཆོས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་ལ། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁྲིང་གི་
མཁས་པའི་དབང་པོ་སྒྲན་པ་འབྲུམ་རམས་པ་ཐུབ་བལྟན་ལགས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་འདིར་གཙོ་ཞུས་མཛད།

སྒྲིག་ཏུངས་ཐད་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་དངོས་གཞིའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་
བྲིད་ཅ་འཛིན་གཞིར་བཟུང་ཐོག བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱི་མོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་
བཞི་དང་། རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྟན་ཐབས་ཀྱི་དཔོངས་དོན་མང་གཞི་བྱས་ཏེ།
རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་བ་པེ་སྒྲན་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་བེར། མཁན་པོ་ཆེ་ནམ་མཆོག་
གིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན་དང་སྤྱང་ཞལ་ལུང་། ཀྱང་གོའི་གསོ་རིག་ཀྱང་འདུས་ལས་བོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་འགྲེལ་ཡོད་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉམས་ཡིག་ཁག་གིས་བྱུར་བརྒྱན་ནས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་
གཉན་རིམས་ཁག་གི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་ཁྱེད། དབྱེ་བ། ཉགས་བཅོས་སོགས་གོ་སླབའི་ཆོག་གི་ལམ་ནས་བརྗོད་
ཡོད་ལ་དེར་རབས་སློབ་གསོ་དང་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་དངོས་གཞི་ཆོན་པའི་སྤྱང་བྱ་དང་དམིགས་ཆེད་ལྟར་
སློབ་དེབ་ཀྱི་ནང་དོན་ཅུང་རྒྱས་པར་བསྒྲིགས་པའི་ཁུལ་བྱས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་གསོ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཚུ་ཚད་ཞན་ཞིང་དེང་རབས་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་སློབ་དེབ་
ཚུ་མ་སྤྲིག་བྱེད་པའི་ཉམས་སྦྱང་དབུན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ལ་ཆད་ལྷག་དང་མ་དག་པའི་ཆ་འབྱུང་བར་
གདོན་མི་བཟ་བས་ན་རྒྱ་ཆེ་བའི་དགོས་སློབ་ནམས་ཀྱིས་དག་བཅོས་དང་སྦྱོན་བརྗོད་གནང་པར་མཆི། །

གཉན་རིམས་གསོ་བའི་སློབ་དེབ་ཚུ་མ་སྤྲིག་ཆེ་ཆུང་ནས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ལོའི་ཟླ་༥པར།

བྱུང་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཚོད་ལྷགས་གསུང་ཅིག་དངོས་ཆེན་
སྟོབ་གསུམ་འཆར་འགོད་སྟོབ་དེབ་བྱི་དཀར་ཆག

མང་གཞིའི་སྒྲིབ་

༡ གསུང་ཅིག་ལོ་རྒྱུས།

གཙོ་སྒྲིག་པ། བུམས་པ་འཕྲིན་ལས།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། མིག་དམར་ཆེབ་ལ། ལྷ་འབྲུམ་རྒྱལ།

༢ རྩ་སྒྲིག།

གཙོ་སྒྲིག་པ། ཉི་མ་ཆེ་རིང་།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། མིག་དམར་རྒྱུང་བ།

༣ ལྷ་པ་པ་ལྷ།

གཙོ་སྒྲིག་པ། ཁོ་རུ་ཆེ་རྒྱལ།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། གཡང་དགའ། དགའ་བའི་དོ་རྩེ།

༤ འཕྲེལ་འབྲིབ་ཅན།

གཙོ་སྒྲིག་པ། ལྷ་པ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། སངས་ལོ། འབྲུམ་ལོ།

༥ རྩ་པ་ཅན་ཅི།

གཙོ་སྒྲིག་པ། བདེ་ལོ།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། ལྷ་པ་ལོ། དབང་གྲགས།

༦ རྩ་པ་ལྷ།

གཙོ་སྒྲིག་པ། ཀླུ་ཆོག་སྐུ་ཉིས།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། ཅི་ལྷ།

༡ ཆ་བྱད་དཔྱད།

གཙུག་གི་པ། རྒྱུ་བཟང་དཔེ་ཆོས།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། བཅུན་ཐར་ཀུལ།

༢ རྩོམ་པ་བྱད་ཅིག་ལ།

གཙུག་གི་པ། བསམ་གྱུ་བ་ཀུལ།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། དཀོན་མཆོག་གི་ཀུལ་མཆོན།

༣ གཞི་བྱད་ཐུགས་ལ།

གཙུག་གི་པ། དཔལ་ལྷན་གྱི་མཆོ།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། ཆེ་རིང་ཆེ་བ།

༡༠ བྱ་བྱད་ཐུགས་ལ།

གཙུག་གི་པ། བན་དེ་ཆེ་རིང་།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། ལྷ་ལ་ཐར་ཀུལ།

༡༡ མཆོག་དོན་ཡོངས་གཏད།

གཙུག་གི་པ། རོ་ཆོག་ས་ཆོན།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། སྐལ་བཟང་དོན་ཆེ། ཡུ་དཀར་ལོ།

༡༢ གནམ་འགྲུ་སྐར་ལྱིས།

གཙུག་གི་པ། བསམ་གྱུ་བ་ཀུལ་མཆོ།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། ཀུན་དགའ་རིག་འཛིན། རིག་འཛིན།

ནད་ཐོག་ལག་ལེན་སྐྱོར།

༡ ཅེས་གསུང་གསེབ།

གཙུག་གི་པ། དབང་འདུས།

གཙུག་གི་པ། གཞི་ན་པ། བསོད་ནམས་འཆི་མེད། རྣམ་ཀུལ་ཐར།

༢ རྩོམ་པ་བྱད་ཅིག་ལ།

གཙུག་གི་པ། རྒྱུ་བཟང་ཀུལ།

3 མ་བ་གསེ་བ།

གཙུག་ལག་པོ་དང་། རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ།

༡ གཉན་རྩམས་གསེབ།

གཙོ་བོ་ག་གཞིན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོ། ཆོ་རིང་།

4 བྱམ་ཉལ་གཞུང་།

གཙུག་ལྷན་དུ། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོག་

གཙུག་ལག་གཞི་ནང་། འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་།

ཆེན་པོ་ཞུ་བ་ལྟེན་པ།

[illegible]

གཙུག་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་གསུང་འཕྲིན། རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྟོགས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་གསུང་འཕྲིན། རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྟོགས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་གསུང་འཕྲིན།

2 ཡུན་སྤྱིལ་རྩ་གསེ་བ།

གཙུག་ལྷན་གྱིས་། རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྱོང་གི་།

གཙོ་བོ་ག་གཞོན་པ། གཡང་མེད། བུ་ཆུང་ཆེ་རིང་།

༢ ལྷིས་པ་གསེ་བ།

གཙུག་ལྷན་དུ། དྲི་མེད་འོད་ཟེར།

གཙོ་སྤྱི་ག་གཞོན་པ། དཔལ་ལྷན། འཇམ་མི།

༡ མི་ནད་གསེབ།

གཙོ་བོ་ག་ང། བྱམས་པ་སྒྲོལ་དཀར།

གཙོ་བོ་ག་གཞིན་པ། མིང་སྟོན་མཆོ་མོ། དབྱངས་ཅན་སྟོན་པ་དགས།

༡༠ བཞེས་ཅད་གསེ་བ།

གཙོ་བོ་གེ་བུ། བྱ་མདོ་ལྷ་བྱ་མས་རྒྱལ།

གཙུག་ལག་པོ་ནི་པ་པོ་ཆ་དུ། མ་ཅིག

༡༡ མཆོན་མ་གསོ་བ།

གཙུག་གི་ལ། ལྷན་གྱི་བ་བསྟན་དར།

གཙུག་གི་གཞོན་ལ། བསོད་ནམས་ཆེ་ཤིང་། བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས།

༡༢ རྒྱལ་ཅད་གསོ་བ།

གཙུག་གི་ལ། ལྷོ་ལྷོ་བསྟན།

གཙུག་གི་གཞོན་ལ། ལྷོ་བཟང་དོན་གྱི་བ། གཡང་ལོ།

༡༣ ཇི་ལྟར་མཆོད་ཆོས།

གཙུག་གི་ལ། བསྟན་ལོ།

གཙུག་གི་གཞོན་ལ། ཆོ་བ་ཀྱི་དོན་ལོ།

༡༤ ལྷོ་བཟང་ལས།

གཙུག་གི་ལ། ལྷོ་བཟང་ལས་ལྷན་གྱི་བ།

གཙུག་གི་གཞོན་ལ། ལྷན་དགའ་ཕུན་ཚོགས། དོན་གྱི་བ།

“二十一世纪藏医本科教育规划教材”系列教材目录

基础部分

1.《藏医药学史》

主 编 强巴赤列

副主编 大米玛 楞本嘉

2.《藏医学概论》

主 编 尼玛次仁

副主编 小米玛

3.《藏医人体学》

主 编 措如·才朗

副主编 央嘎 嘎务多吉

4.《藏医病机学》

主 编 格桑陈来

副主编 桑老 本考

5.《藏医保健学》

主 编 伟科

副主编 尕尔考 旺扎

6.《藏医药理学》

主 编 尕玛措尼

副主编 子巴

7.《藏医外治学》

主 编 旦切

副主编 增太加

8.《藏医诊断学》

主 编 三智加

副主编 贡却坚赞

9.《藏医治疗学》

主 编 班旦加措

副主编 大次仁

10.《藏医伦理学》

主 编 完德才让

副主编 兰科加

11.《四部医典汇论》

主 编 艾措千

副主编 尕藏多杰 阿吾尕洛

12.《天文历算学》

主 编 桑珠加措

副主编 贡嘎仁增 仁增

临床部分

1.《藏医三大基因学》

主 编 旺堆

副主编 索朗其美 南加太

2.《藏医内科学》

主 编 多布杰

副主编 多吉 贡郎

3.《藏医热病学》

主 编 旦正加

副主编 仁青东周

4.《藏医疫病学》

主 编 次智木

副主编 西绕加措 才让

5.《藏医五官科学》

主 编 唐卡拉杰

副主编 降拥四郎

6.《藏医杂病学》

主 编 尼玛

副主编 端智才让 昂青才旦

7.《藏医外科学》

主 编 西绕群培

副主编 央美 普琼次仁

8.《藏医儿科学》

主 编 智美

副主编 华尔江 加木科

9.《藏医妇科学》

主 编 强巴卓嘎

副主编 明吉措母 央金卓嘎

10.《藏医精神病学》

主 编 李先加

副主编 玛久

11.《藏医外伤学》

主 编 伦珠旦达

副主编 索朗次仁 索朗平措

12.《藏医解毒学》

主 编 拉毛加

副主编 罗藏东主 杨乐

13.《藏医方剂学》

主 编 旦科

副主编 才布扎 多杰

14.《藏医泻治学》

主 编 加央伦珠

副主编 贡嘎平措 顿珠